

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සහ එහි පරිපාලිතය - 2013

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ අධිකාරිය සහ එහි පරිපාලිතයේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1979 අංක 17 දරන නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ පනතේ 29.1 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් අධිකාරියේ සභාපති වෙත 2014 නොවැම්බර් 26 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරීවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අධිකාරියේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදවල දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

තත්වගණනය කළ මතය - අධිකාරිය

මෙම වාර්තාවේ 2.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

තත්වගණනය කළ මතය - සමූහය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 සහ 2.3 ඡේදයන්හි දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ සහ එහි පරිපාලිතයේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - සමූහය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුවේ මුළු කොටස් ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට 49 ක් ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සතු වුවත් බැංකුවේ කටයුතුවලට ප්‍රමාණවත් බලපෑමක් කිරීමට අධිකාරියට නොහැකිවීම හේතුවෙන් බැංකුවේ අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අධිකාරියේ ගිණුම් සමඟ ඒකාබද්ධ කර නොතිබුණි.
- (ආ) අධිකාරිය විසින්, එහි සමූහයේ වත්කම්, වගකීම් සහ ස්කන්ධය ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය තුළ ඇතුළත් කර තිබුණද, ඒ පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට සටහන් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.
- (ඇ) සමූහය වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන ලද මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනයක් ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ඈ) සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ ගනුදෙනු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

2.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - අධිකාරිය

2.3.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01- මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මුහුණතෙහි පෙන්වුම් කරනු ලබන සියළුම සංරචකයන්ට අදාළව ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සිදුකළ යුතු වුවත් අධිකාරිය විසින් රු.මිලියන 131.68 ක විදේශ ප්‍රදාන සම්බන්ධව ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සිදුකර නොතිබුණි.
- (ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ප්‍රසිද්ධ කරනු ලබන තොරතුරුවල හෙළිදරව් කළ යුතු පහත සඳහන් දෑ අධිකාරිය විසින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.
 - (i) අධිකාරිය පිහිටි ස්ථානය , නෛතික ස්වාභාවය හා එය ක්‍රියාත්මක වන කලාප
 - (ii) අධිකාරියේ මෙහෙයුම්වල ස්වාභාවය සහ එහි ප්‍රධාන කටයුතුවල විස්තර
 - (iii) අධිකාරියේ මෙහෙයුම් පාලනය කිරීමට අදාළ වන ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ යොමුව

2.3.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

- (අ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අංක 3.3 අනුව තොගය, පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන අගයන් ගෙන් අඩු අගයට ආගණනය කළයුතු වුවත් , අවසන් තොගයේ ඇති රු. මිලියන 20.97 ක් වූ නිවාස 04 ක වර්තමාන ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය තක්සේරු කිරීමකින් තොරව 2009 වර්ෂයේ තක්සේරු වටිනාකමට දක්වා තිබුණි.
- (ආ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අංක 6.4 අනුව හිඟ හිටි නිවාස ණය ශේෂය හැරුණු විට අනෙකුත් සියළුම ණයගැතියන්ගේ හිඟ හිටි ණය මුදලින් සියයට 20 ක ප්‍රතිශතයක්, වයස් විශ්ලේෂණය සැලකිල්ලට නොගෙන, බොල් හා අඩමාන ණය සඳහා වෙන්කිරීම සිදුකරන නමුත් වයස් විශ්ලේෂණය සලකා බැලීමේදී රු. මිලියන 846.39 ක් වූ මුළු ණය ශේෂය වර්ෂ 05 කට වඩා හිඟ හිටි ඇති බැවින් එම ප්‍රතිපත්තිය ණය අයකර ගැනීමේ අවදානම පාදක කරගෙන කරන ලද්දක් බව විගණනයේදී පිළිගැනීමට නොහැකි විය. තවද උක්ත ප්‍රතිපත්තියට අනුව එකී ණයගැතියන් වෙනුවෙන් රු. මිලියන 200.80 ප්‍රතිපාදනයක් කළයුතු වුවද ගිණුම්වල කරන ලද ප්‍රතිපාදනය රු.මිලියන 140.67 ක් විය.
- (ඇ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අංක 6.4 අනුව මාළිගාවත්ත දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තු (සීපීආර්) නිවාස ව්‍යාපෘතියෙන් ලැබිය යුතු රු. මිලියන 58.12 ක් ගෙවිය යුතු ඉඩම් වන්දි වෙනුවෙන් හිලව් කරනු ලබන බව දක්වා තිබුණ ද ඊට අදාළ විස්තරාත්මක ණය ශේෂ ලැයිස්තුව සහ ගෙවිය යුතු ඉඩම් වන්දි වලට අදාළ විස්තරාත්මක තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් ඒ වෙනුවෙන් කළයුතු අතිරේක ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය ඇස්තමේන්තු කිරීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.
- (ඈ) ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති 10.1.1 අනුව නිවාස අරමුණක් වෙනුවෙන් වන්දි ගෙවීමකින් තොරව අත්පත් කරගන්නා ඉඩම්වල ඇස්තමේන්තු වෙළඳපල අගය අදාළ ඉඩම් ගිණුම්වල පෙන්විය යුතු වුවත්, එලෙස ගිණුම්ගත නොකිරීම මත විකුණු ඉඩම්වල ඇස්තමේන්තුගත වෙළඳපල වටිනාකම ඉඩම් විකුණුම් පිරිවැයට ඇතුළත්ව නොතිබීම ඉඩම් විකුණුම් දළ ලාභ අනුපාතය අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළ යාමට හේතු වී තිබුණි. නිදසුනක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉඩම්

විකුණුම් පිරිවැටුම වූ රු.මිලියන 259.67 ට අදාළ විකුණුම් පිරිවැය රු.මිලියන 3.93 ක් වූයෙන් දළ ලාභ අනුපාතය සියයට 98 ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි.

2.3.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල තවදුරටත් ඉතිරිවී තිබුණු ඉඩම් කැබලි හා නිවාස යෝජනා ක්‍රම සඳහා ලබාගෙන තිබුණු/පවරාගෙන තිබුණු ඉඩම් හෙක්ටයාර් 943 ක් තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) පෙර විකුණුම් නිවාස වැඩසටහනට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 18.51 ක වැඩ අවසන් නිවාසවල පිරිවැය පමණක් නිවාස තොගයට මාරුකර ඇතත් ඊට අදාළ ඉඩම්වල වටිනාකම ගිණුම් ගතකර නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් නිවාස තොගයේ හා අත්පත්කරගත් ඉඩම්වල වටිනාකම් නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් නිරූපනය වී නොතිබුණි.
- (ඇ) අධිකාරියේ කාර්යාල ගොඩනැගිලි ඉදිකර ඇති ඉඩම් කට්ටි 29 කට අදාළ වටිනාකම තක්සේරුකර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු රු. 1,353,185 ක් වූ වැට් බදු වටිනාකම ගිණුම්ගතකර නොතිබුණි.
- (ඉ) අධිකාරිය විසින් රඳවාගත් ජලේතර නිවාස ව්‍යාපෘතියේ නිවාස දෙකක වටිනාකම වූ රු.මිලියන 3.42 ක් නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුවට ගෙවිය යුතු ශේෂයක් ලෙස නොව මහා භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු ශේෂයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුවේ ප්‍රසාද කොටස් වටිනාකම රු. මිලියන 276.5 ක් ප්‍රාග්ධන සංචිතයක් ලෙස දක්වනවා වෙනුවට දේශීය ප්‍රදාන ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (උ) අධිකාරිය විසින් ජලේතර නිවාස ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 17.65 ක්වූ වගකීම් ප්‍රාග්ධන සංචිත යටතේ ගිණුම් ගතකර තිබුණි.
- (ඌ) ණය එකතු කරන්නන්ට ගෙවූ කොමිස්, විගණන ගාස්තු, බොල් හා අඩමාණ ණය වැනි මූල්‍ය වියදම් නොවන රු. මිලියන 117.73 ක් වෙනත් වියදම් මූල්‍ය වියදම් තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.
- (එ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම් වටිනාකම රු. මිලියන 520.22 ක් ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ දැක්විය යුතු වුවත් එම වටිනාකම ජංගම වගකීම් යටතේ දක්වා තිබුණි.
- (ඵ) පශු සම්පත් මණ්ඩලයෙන් ගලභ වතුනිවාස ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ලැබී තිබුණු රු. මිලියන 13.31 ක් අදාළ කාර්යය අවසන් කර වර්ෂ 05 ඉක්මවා තිබියදීත් ගිණුම්වල අවශ්‍ය ගැලපීම් නොකර වෙනත් ආධාර ගිණුමක් යටතේ ගිණුම් ගතකර තිබුණි.
- (ඹ) බදු නිවාස සහ නාගරික නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල ඔප්පු ලබාදුන් නිවාසවල වටිනාකම ගණනය කර එය ගිණුම්වලින් ඉවත්කිරීමට කටයුතු නොකිරීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වටිනාකම 2006 වර්ෂයේ සිටම නිවැරදිව නිරූපනය වී නොතිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී නිවාස යෝජනා ක්‍රම 08 කට අදාළව එලෙස ඉඩම් ඔප්පු ලබාදුන් නිවාස ඒකක ගණන 85 ක් විය.

(ඕ) 2005 වර්ෂයේදී උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලදී අස්ථානගත වූ රු. 1,940,000 ක් වටිනා මෝටර් වාහන 13 ක් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් වෙන්කිරීම් ගිණුම්වල කර නොතිබුණි.

2.3.4 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම් හා නොසැසඳූ ගිණුම්

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති ශේෂයන් ඊට අදාළ උපලේඛනවල සඳහන් ශේෂයන් සමඟ සසඳා නොතිබුණු අතර ඒ අතර රු.මිලියන 10.39 ක වෙනසක් පහත දක්වා ඇති පරිදි නිරීක්ෂණය විය.

අයිතමය	ගිණුම් අනුව රු.මිලියන	උපලේඛන අනුව රු.මිලියන	වෙනස රු.මිලියන
මහජන බැංකුව (උපහාර ණය වැඩසටහන 2013)	762.77	763.29	0.52
ලංකා බැංකුව (උපහාර ණය වැඩසටහන 2011)	1,127.40	1,126.90	0.50
මන්නාරම තුරියපල්ලිවාසල් ඉඩමේ වටිනාකම	0.08	-	0.08
රත්නපුර - නොතාරිස්වත්ත ඉඩමේ වටිනාකම	19.41	10.20	9.20
කොළඹ - බලුමැන්නිල් ඉඩමේ වටිනාකම	-	0.09	0.09
එකතුව	1,909.66	1,900.48	10.39

(ආ) අධිකාරිය දිස්ත්‍රික් කාර්යාල සමඟ කටයුතු පවත්වා ගෙන ගිය ජංගම ගිණුම් අතර රු.431,700 ක් වූ වෙනස නිරවුල්කර නොතිබුණි.

2.3.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

අත්පත් කර ගත් ඉඩම්වල වටිනාකම රු.මිලියන 212.07 ක් සහ රු. මිලියන 3.55 ක් වටිනා එකතුවක අගය මත බදු විෂයයන්ට අදාළ විස්තරාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.

2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මුළු ණයගැති ශේෂය වූ රු.මිලියන 3,656.48 කින් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එන ලද ලැබිය යුතු ශේෂවල එකතුව රු.මිලියන 2,406.6 ක් වූ අතර එය මුළු වටිනාකමින් සියයට 66 ක් විය. මෙම ණයමුදල් අය කර ගැනීමට අධිකාරිය ප්‍රමාණවත් පරිදි ක්‍රියාකර ඇති බවක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය නොවිණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට,වෙනත් බාහිර පාර්ශවයන්ට සහ නිලධාරීන්ට ලබාදුන් එකතුව රු.මිලියන 82.89 ක් වූ අන්තිකාරම් වලින් අදාළ කාර්යය නිමවී වසර 02 කට වැඩි කාලයක් ඉකුත් වූ රු.මිලියන 80.24 ක් පියවා ගැනීමට අධිකාරිය කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අධිකාරියේ ණයහිමි වටිනාකම රු.මිලියන 1,609 ක් ව තිබූ අතර එයින් අවුරුදු 02 ක් අවුරුදු 05 ක් අතර ණයහිමි වටිනාකම රු.මිලියන 29.2 ක් ද වර්ෂ 05 කට වැඩි ණයහිමි වටිනාකම රු.මිලියන 1,057.26ක් ද විය. මෙම ණය නිරවුල් කිරීමේ කිසිදු වැඩ පිළිවෙලක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය නොවීය.
- (ඈ) වෙනත් ආයතන 04 කින් ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාගත් ණය සඳහා ගෙවිය යුතු හිඟ ණය වාරික රු.මිලියන 713.84 ක් හා හිඟ ණයපොළී රු.මිලියන 512.02 ක් දීර්ඝ කාලයක සිට නිරවුල් කර නොතිබුණු අතර එම හිඟ ණය හා පොළී ගෙවා නිදහස්වීමේ මූල්‍ය සැලැස්මක්ද දක්නට නොවීය.
- (ඉ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු ඉඩම් වන්දි වටිනාකම රු.මිලියන 324 ක් වූ අතර අධිකාරිය භුක්තිය භාරගත් දිනට වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට ගෙවිය යුතු ඉඩම් වන්දි වටිනාකම වූ රු.මිලියන 100 නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඊ) අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු.මිලියන 6.28 ක සහාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු අත්තිකාරම් වටිනාකම සහාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් වී නොතිබුණි. එහෙත් ශේෂ සනාථ කර ගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවශ්‍ය කරන ගැලපීම් කිරීමට අධිකාරිය කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (උ) එක්සත් එමීර් රාජ්‍යයේ රෙඛිත්‍රසන්ට සමාජය වෙත 1998 වර්ෂයේ දී නිවාස 60 කින් සමන්විත නිවාස ව්‍යාපෘතියක් ඉදිකිරීම සඳහා අධිකාරිය විසින් ඇත්තාවල වත්තෙන් ලබා දී තිබූ පර්චස් 726.35 ක ඉඩම වෙනුවෙන් අධිකාරියට ලැබිය යුතු රු.5,297,604 ක මුදලින් රු.1,882,604 ක් අයකර ගැනීමට අධිකාරිය සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දින වන විට සමත් වී නොතිබුණි.
- (ඌ) 2001 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු. 774,515 ක නැති වූ මුදල් ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙස දක්වා තිබුණ ද ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (එ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් ඔරුගොඩවත්තේ පිහිටි ඉඩමක ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් 2005 වර්ෂයේදී අධිකාරිය විසින් රු.මිලියන 39.9 ක් දැරීමෙන් පසුව එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු අතහැර දමා තිබුණු නමුත් එම මුදල තවදුරටත් ලැබිය යුතු මුදලක් ලෙස ගිණුම්වල දක්වා තිබුණි.
- (ඒ) යාපනය දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය විසින් සමුපකාර ණයදෙන සමිති නිවාස ණය ක්‍රමය (ටීසීසීඑස්) යටතේ ලබාදුන් රු.5,965,000 ක් වටිනා නිවාස ණය 1,468 කට අදාළ ණය ලිපිගොනු අස්ථාන ගතවීම හේතුවෙන් එම ණය නැවත අයකර ගැනීමේ හැකියාවක් අධිකාරියට නොමැති බව තහවුරු කරගෙන ඇතත් ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් 2013 වර්ෂය තුළදී ද ගෙන නොතිබුණි.

2.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණයන්ට අනුකූල නොවීම

<u>නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණයන්ට යොමුව</u>	<u>අනුකූල නොවීම</u>
--	---------------------

(අ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනත XIV වන පරිච්ඡේදය 114 වන වගන්තිය හා 2013 සැප්තැම්බර් 11 දිනැති අංක 02/2013 රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය	උපයන විට ගෙවීම් බදු අදාළ නිලධාරීන්ගේ වැටුපෙන් අඩුකර ගෙවිය යුතු වුවද එසේ නොකර අධිකාරිය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.117,300 ක මුදලක් බදු සඳහා ගෙවීම් කර තිබුණි.

(ආ)	1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනත	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.මිලියන 555.07 ක් පාරිතෝෂික වෙනුවෙන් ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට බාහිරව කරන ලද ආයෝජනයේ වටිනාකම රු.මිලියන 34.85 ක් පමණක් විය.
(ඇ)	1971 අංක 38 දරන මුදල් පනත 11 (බී) වගන්තිය	මුදල් ආයෝජනය කිරීමේදී මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය ලබාගත යුතු වුවද අධිකාරිය විසින් කරනු ලැබූ රු.මිලියන 540.6 ක ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.
(ඈ)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය
මුදල් රෙගුලාසි 104	වාහන 11 කට අදාළව සිදුවූ අනතුරු සඳහා රු.457,234 ක අලාභහානි හා අලාභහානි ඇස්තමේන්තු නොකළ වාහන අනතුරු 12 කට අදාළ වාර්තා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(ඉ)	උපහර ණය නිකුත් කිරීමේ උපදෙස් මාලාවේ
7.3 සහ 7.4.1 වගන්තිය	ඉදිකරනු ලබන හෝ වැඩිදියුණු කරනු ලබන නිවස පිහිටි ඉඩමේ නීත්‍යානුකූල අයිතිය ණයකරුට හෝ කලාත්‍රයාට තිබිය යුතු වුවත්, ණයලාභියාට නීත්‍යානුකූල අයිතියක් නොමැති වෙතත් පාර්ශවයකට අයති ඉඩම්වල පිහිටි නිවාස වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අධිකාරියේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුට රු 975,000 ක ණය ලබාදී තිබුණි.
(ඊ)	2013 ජුනි 17 දිනැති අංක 13/0463/517/010 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය	රාජ්‍ය සේවකයින්හට හා මධ්‍යම පාන්තිකයන්ට මිලදී ගැනීමට හැකි සාධාරණ මිලකට පෙරවිකුණුම් පදනම මත වූ නිවාසවල මිල තීරණය කළයුතු වුවද අධිකාරිය විසින් එම නිවාස ඒකක මිල පහළ හෝ මධ්‍යම අදායම්ලාභීන්ට මිලදී ගැනීමට නොහැකි ඉහළ අගයට තක්සේරුකර තිබුණි.
උදාහරණ - කොළඹ පාමංකඩ කවරත්ත පෙදෙසේ ඉදිකරන නිවසක වටිනාකම රු.මිලියන 33.2 ක් වූ අතර ඇල්විට්ගල අදියර V යටතේ ඉදිකරන නිවසක වටිනාකම රු.මිලියන 15 ක් පමණ වී තිබුණි.

3. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.232,602,241 ක උනන්දුවක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු.303,405,460 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේ දී මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.73,803,219 කින් වර්ධනය වී තිබුණු අතර උනන්දුව සියයට 23 කින් අඩුවීමකි. සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂය සැසඳීමේ දී ණය පොළී ආදායම රු.327,239,161 කින් ඉහළ යාම, ඉඩම් හා නිවාස විකුණුම් ආදායම රු. 139,732,510 කින් ඉහළ යාම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි වර්ධනයට මූලිකවම හේතුවී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ කුලී ආදායම් සියයට 19 කින් වැඩි වී තිබුණි.
- (ii) නිවාස සහ ඉඩම් විකුණුම් ලාභ පිළිවෙලින් සියයට 42 කින් සහ 50 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (iii) සහාධිපත්‍ය දේපළ අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද රු.මිලියන 245.27 මත ආදායම සියයට 12 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (iv) අධිකාරිය විසින් බැංකු ණය සඳහා පොළී ගෙවීම මත මූල්‍ය වියදම පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 72 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (v) සමාලෝචිත වසරේ ශුද්ධ අලාභය මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 12 ක් විය.
- (vi) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අධිකාරියේ ජංගම අනුපාතය 1:1.12 ක්ද ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය 1:1.29 ක් ද වී තිබුණි. එබැවින් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය කාරක ප්‍රාග්ධන උනන්දුවක් අධිකාරියට තිබූ බව ඉන් නිරීක්ෂණය විය.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ජනසේවන විරුගම්මාන, විසිරි නිවාස, උපහාර නිවාස ණය හා සසුනෙන් සෙවන නිවාස වැඩසටහන්වල වැඩ නිමකරන ලද ඉදිකිරීම්වල භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 1 ක් සියයට 15 ක් අතර ප්‍රමාණයක පැවතුණි.
- (ආ) “සහග්‍ර ලංකා” (ආයෝජන ව්‍යාපෘති, රාජ්‍ය පෞද්ගලික දායකත්ව නිවාස) ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිවාස යෝජනා ක්‍රම 14 ක රු.මිලියන 22,369 ක් වටිනා නිවාස ඒකක 3,152 ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කළ ද, වැඩ ආරම්භ කළ නිවාස යෝජනා ක්‍රම ගණන 02 ක් වූ අතර රු.මිලියන 1,196.5 ක් වටිනා නිවාස යෝජනා ක්‍රම 02 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු නවතා දමා තිබුණි. එමෙන්ම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට එක් නිවාසයක්වත් ඉදිකිරීම අවසන් කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සහග්‍ර ලංකා නිවාස වැඩසටහන (සෘජු ඉදිකිරීම් හා නැවත පදිංචි කිරීම්)
 - (i) නිවාස ඒකක 60 ක් රු. මිලියන 250 කින් සෑදීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී සැලසුම් කළ ද කොන්ත්‍රාත්කරුවන් තෝරාගැනීමේ ප්‍රමාදය මත ඉන් කිසිදු නිවාස ඒකකයක වැඩ ආරම්භ කර නොතිබුණි.

- (ii) 2011 වර්ෂයේ දී වැඩ ආරම්භ කරන ලද හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී වැඩ නිම කිරීමට සැලසුම් කළ යක්කළ සියනෑ උයන නිවාස ව්‍යාපෘතියේ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් හට මුදල් ගෙවීමේ ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ඉදිකිරීම් කටයුතුවල භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 49 ක් පමණ විය.

4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වන්දි ගෙවිය යුතු ඉඩම්, ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනතේ 38(අ) වගන්තියට අනුව අධිකාරිය විසින් භුක්තිය භාරගෙන තිබුණ නමුත් ගැටළු සහගත තත්ත්වයන් මත ඇතැම් ඉඩම් අධිකාරියට පවරා ගැනීමට විශාල කාලයක් ගත වී තිබුණු අතර ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල රු.41,958,932 ක් වූ අතර ඒ සඳහා ගෙවිය යුතු හිඟ පොළිය රු.52,221,612 ක් විය.
- (ආ) නිවාස යෝජනා ක්‍රම ඉදිකිරීමට ප්‍රථම අදාළ පළාත් පාලන ආයතන මගින් නිවාස සැලසුම් අනුමත කරවා නොගෙන නිවාස ඉදිකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වසර අවසානයට නිවාස යෝජනා ක්‍රම 26 ක නිවාස ඒකක 1,986 කට අදාළ අනුකූලතා සහතික ලබාගැනීම ප්‍රශ්නකාරී වී තිබුණි. එම හේතුව නිසා නිවාස යෝජනා ක්‍රමයන්ට අදාළ නිවාස, නිවාස හිමියන්ට පැවරීමක් සිදුකර කළමනාකරණ සංස්ථා පිහිටුවීමට නොහැකි වීම නිසා එම නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල නඩත්තු සහ අළුත්වැඩියා කටයුතු තවදුරටත් අධිකාරියටම කරගෙන යාමට සිදුවී තිබුණි. ඒ අනුව එවැනි නිවාස යෝජනාක්‍රමවල නඩත්තු කටයුතු වෙනුවෙන් රු. මිලියන 13.57 ක් ද අළුත්වැඩියා කටයුතු වෙනුවෙන් රු.මිලියන 245.6 ක් ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී වැයකිරීමට අධිකාරියට සිදුවී තිබුණි. මූලිකව අවධානය යොමු විය යුතු කරුණු කෙරෙහි කළමනාකරණයේ අවධානය යොමු නොකිරීම මෙයට හේතුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පවුල් 507 කට සූර්ය බල පද්ධති ලබාදීම සඳහා 1989 – 1994 වසර වලදී ලබාදී තිබූ ණය මුදලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට අයවීමට ඇති රු. 4,104,961 ක් වූ ශේෂය අයකර ගැනීමට නිශ්චිත වැඩ පිළිවෙලක් අධිකාරියට නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) මහනුවර මහ නගර සභාව සතු ඉඩමක අධිකාරිය විසින් ඉදිකර තිබූ නිවාස 32 කින් සමන්විත මහයියාව නිවාස ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මිලියන 20 ක ඉදිකිරීම් පිරිවැයක් දරා තිබුණ ද ඊට අදාළ මුදල් මහනුවර මහ නගර සභාවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අයකර ගැනීමට අධිකාරිය සමත් වී නොතිබුණි.
- (ඉ) 2010 වර්ෂයේ සිදුකරන ලද ඉඩම් සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව අධිකාරියට අයත් ඉඩම් හෙක්ටයාර් 645.66 ක් හඳුනාගෙන තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට එයින් අනවසර පදිංචි ඉඩම් හෙක්ටයාර් 208.75 ක් ඇති බවට හඳුනාගෙන තිබුණි. එමෙන්ම උතුරු පළාතට අයත් දිස්ත්‍රික්ක 05 ක ඉඩම් පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් ද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිටත් සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඊ) පිරිවැය රු. මිලියන 22.52 ක් වූ වෙන්කළ නිවාස 11 ක් වර්ෂ 03 කට අධික කාලයක සිට වෙන්කර තිබුණ ද ඒ වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට තවදුරටත් අයකර ගැනීමට තිබූ වටිනාකම වූ රු. මිලියන 47.66 ක් අයකර ගැනීමට අධිකාරිය කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (උ) 1991 වර්ෂයේදී සියයට 15 ක වාර්ෂික පොළී ප්‍රතිශතයකට ජනාධිපති අරමුදලින් ලබාගත් රු.මිලියන 250 ක ණය මුදලින් ගෙවීමට එකඟවූ රු. මිලියන 195 ක් 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් පියවීමට අධිකාරිය අසමත් වී තිබුණි. විධිමත් පරිදි ණය වාරික නොගෙවීම මත එදිනට හිඟ ණය සහ පොළී ශේෂය රු. මිලියන 286.66 ක් විය. තවද, එසේ වුවද ගෙවිය යුතු ඉහළ පොළී ප්‍රතිශතය අඩුකර ගැනීමටද අධිකාරිය කිසිදු උත්සාහයක් දරා ඇති බවක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය නොවී.
- (ඌ) අධිකාරිය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී නිවාස කුලී ආදායම් වශයෙන් රු. මිලියන 22.61 ක් රැස්කර තිබුණ අතර ඉකුත් වර්ෂයට අනුරූපී ආදායම රු. මිලියන 38.98 ක් විය. එලෙස අඩු ආදායම් තත්ත්වයක් පෙන්වුම් කිරීමට හේතුව බදු කුලී ආදායම් වර්තමාන තක්සේරුවට අනුගත වන ලෙස සංශෝධනය නොකිරීම, පාරිසරික සාධක සැලකිල්ලට ගෙන ඊට ගැලපෙන විවිධාංගීකරණය වූ ගාස්තු ක්‍රමයක් හඳුන්වා දී නොතිබීම වැනි දෑ හේතුවී තිබුණි.

4.3 බදු කළමනාකරණයේ දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2013 නොවැම්බර් 07 දිනැති හා අංක 409032877 දරන දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනයට අදාළව අධිකාරියට එවන ලද ලිපියට අනුව අධිකාරියේ එකතුකළ අගය මත බදු අංකය යටතේ 2009 හා 2010 වර්ෂවලට අදාළව ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 15.33 ක බදු මුදල සහ ඊට අදාළ රු.මිලියන 7.12 ක දඩ මුදල ගෙවීමට හෝ නිරවුල් කර ගැනීමට 2014 ඔක්තෝබර් 31 දක්වාම අධිකාරිය පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.මිලියන 22.45 ක විලම්භිත බදු බැරකම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නැවත අයකර ගැනීමට හෝ හිලවකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබූ 2003, 2004 සහ 2005 යන වර්ෂවලට අදාළව වැඩිපුර ගෙවන ලද රු.මිලියන 14.38 ක වැට් බදු මුදල් තවදුරටත් ලැබිය යුතු මුදලක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

4.4 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

අධිකාරියේ මූලික කාර්ය වනුයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පවුලකටම මූලික පහසුකම් සහිත සුරක්ෂිත නිවසක් හිමිකරදීම වුවත් ඒ සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමේදී පහත සඳහන් දුර්වලතා අනාවරණය වූ බැවින් කළමනාකරණයේ අවධානය ඒ කෙරහි යොමුවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) 93 වත්ත නිවාස ව්‍යාපෘතියේ රු.6,195,522 ක් වටිනා නිවසක් වෙනුවෙන් 2005 ජනවාරි 19 දින රු.1,000,000 අත්තිකාරම් මුදල් ලබාගෙන තිබුණ ද ඒ සඳහා විකුණුම් ගිවිසුමකට එළඹ ඉතිරි මුදල් ලබා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) අධිකාරියට අයත් හෝමාගම ජලේතර සහ දියවන්නා ගාර්ඩින්ස් යන නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල නිවාස 02 ක් නිවාස බැහැර කිරීමේ විධිමත් ක්‍රමවේදයෙන් බැහැරව කිසිදු ගිවිසුමකින් තොරව පුද්ගලයින් තිදෙනෙකු වෙත අත්තිකාරම් මුදලක් හෝ ලබා ගැනීමෙන් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දින වන විට පදිංචිය සඳහා නිදහස් කොට තිබුණි.
- (ඇ) මහනුවර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය විසින් නිවාස ඒකක 16 කින් සමන්විත ගලහ නිවාස යෝජනා ක්‍රමය සඳහා 1998 වර්ෂයේ සිට 2001 වර්ෂය දක්වා රු.මිලියන 2.67 ක් වියදම් දැරීමෙන් පසු එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු නතර කර තිබුණු අතර 2004 වර්ෂය දක්වාම ඒ සම්බන්ධයෙන් විධිමත්

වැඩ පිළිවෙලක් නොයොදා අකර්මන්‍යව තිබීම හේතුවෙන් ඒවා අනවසර පදිංචිකරුවන් විසින් බලහත්කාරයෙන් අත්කර ගෙන මේ දක්වාම එහි පදිංචි වී ඇත.

- (ඇ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු සැසඳුම් වාර්තා අනුව රු.2,135,939 ක් වටිනා නොවිසඳුණු බැංකු සටහන් 11 ක් ප්‍රධාන කාර්යාලය සහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාල 07 ක තිබුණ ද ඒවා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) වතු නිවාස වැඩ සටහන සඳහා ජාතිය ගොඩනැගීමේ සහ වතු යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශයෙන් 2008 වර්ෂයේදී ලැබුණු රු.756,785 ක මුදලක් අධිකාරිය විසින් මිලිලකන්ද සහ ප්‍රොසෙස්ටර් යන වතු නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා වැවිලි මානව සංවර්ධන භාරය වෙත මුදාහැර තිබුණ ද එම අංශ විසින් අදාල ව්‍යාපෘති සමාලෝචිත වසර අවසාන වන විටත් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. එහෙත් ඒ පිළිබඳ කිසිදු පසුපරමක් අධිකාරිය විසින් කර නොතිබුණි.
- (ඊ) වසර 04 කට පෙර නිමකර තිබූ නිවාස 13 ක් හා සාප්පු 08 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම විකිණීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.5 මතභේදයට තුඩුදෙන ගණුදෙනු

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් රත්නපුරයේ පිහිටි ගල්කඩුවවත්ත නැමති ඉඩම අත්පත් කර ගැනීම වෙනුවෙන් 2000 අප්‍රේල් 19 දින ලබාගත් තක්සේරුව මත රු.මිලියන 8.69 ක මුදලක් 2012 මාර්තු 20 දින ගෙවා තිබුණ ද ලබාගත් මෙම තක්සේරුව වර්ෂයකට පමණක් සීමා වන බැවින් හා අදාල ගෙවීම් කිරීමට අධිකාරියට වර්ෂ 12 ක කාලයක් ගතවූ බැවින් එකී ඉඩමේ 2012 වර්ෂයට අදාල නව තක්සේරු වටිනාකම වන රු.මිලියන 145 ක් ගෙවන ලෙසට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය දන්වා තිබුණි. එහෙත් එම ඉඩම පවරා ගැනීම හෝ අත්හැරීම පිළිබඳව අවසන් නිගමනයකට 2014 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අධිකාරිය එළඹ නොතිබුණි.

4.6 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

2008 සිට 2012 දක්වා වර්ෂවලට අදාල විගණන වාර්තා මගින් පෙන්වා දී ඇති පරිදි ඩාර්ලි පාරේ පිහිටි අක්කර 01 පර්චස් 26.5 කින් යුත් ඉඩම නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සහ පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ එළඹී බද්ධ ව්‍යාපාර ගිවිසුමකට අනුව නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා වෙන්කර තිබුණ ද එම බද්ධ ව්‍යාපාර ගිවිසුම 2014 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ක්‍රියාත්මක නොවීම හේතුවෙන් එකී ඉඩම 2008 වර්ෂයේ සිට නිෂ්කාර්යව තිබුණි.

4.7 ණයපාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නිවාස ණය වැඩසටහනේ ණයගැති ශේෂය හා ප්‍රාග්ධන ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,531.53 ක හා රු.මිලියන 11,269.34 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,412.31 ක් හා රු. මිලියන 8,223.61 ක් විය.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වසර තුළ සත්‍ය අයකිරීම් රු.මිලියන 2,385.75 ක් වූ අතර එය අයවැයගත අයවීම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 74 ක් විය.

- (ආ) අධිකාරිය විසින් අයවැයගත ණය අයකිරීම් ප්‍රමාණය තීරණය කිරීමේ දී සැලකිල්ලට භාජනය කර ඇත්තේ මුළු ණයගැති ශේෂයෙන් සියයට 73 ක් වන ණයගැති සංඛ්‍යාවක් වන බැවින් එය ණය කළමනාකරණ පද්ධතියේ දුර්වලතාවයක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වසර තුළ අක්‍රීය ණයගැති සංඛ්‍යාව මුළු ණයගැති සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 78 ක් පමණ විය.
- (ඈ) ණය එකතු කිරීමේ කොමිස් සඳහා රු.මිලියන 57.34 ක පමණ පිරිවැයක් දරා තිබුණ ද මුළු ණයගැති වටිනාකමින් වසර 03 ට වැඩි ණය වටිනාකම සියයට 76 ක් පමණ වී ඇති අතර ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේ දී සමාලෝචිත වසරේ ණය අයකර ගැනීමේ ප්‍රගතිය සියයට 5.8 ක් විය.
- (ඉ) උපහාර ණය වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අධිකාරිය රාජ්‍ය බැංකු වලින් මුදල් ණයට ලබාගෙන තිබූ අතර පොළියත් සමඟ මාසික ණය වාරික (අධිකාරියට නිසි පරිදි ණය මුදල් අය නොවුවද) අධිකාරිය විසින් නියමිත දිනට බැංකු වෙත ගෙවීමට ගිවිස ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට ණයලාභීන් විසින් අධිකාරියට ගෙවීම් හිඟ හිටි රු.මිලියන 125.19 ක් අධිකාරියේ අරමුදල් වලින් බැංකු වෙත ගෙවා තිබුණි.

4.8 අධිකාරියේ සම්පත් වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත පැවරීම

- (අ) 2003 ජූනි 2 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන හා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9.4 ඡේදයේ විධානයන්ට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ හා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ රාජකාරි සඳහා යොදවන ලද නිලධාරීන්/සේවකයින් 19 දෙනෙක් වෙත ගෙවා තිබුණු වැටුප රු.මිලියන 6.41 ක් විය. ඊට අමතරව රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත වාහන 06 ක් ද ලබා දී තිබුණි.
- (ආ) වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වල රාජකාරි කටයුතුවල යොදවා ඇති අධිකාරියේ සේවකයන් හා නිලධාරීන් වෙනුවෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරියට අයවීමට ඇති මුදල රු.මිලියන 71.84 ක් විය. එයින් රු.මිලියන 18.43 ක් වර්ෂ 02 කට වැඩි කාලයක් ගතවී තිබූ අතර තවත් රු.මිලියන 46.69 ක් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට අයවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

4.9 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අධිකාරියේ මානව සම්පත් සැලැස්මට අනුව අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 2,493 ක් ලෙස සඳහන් වුවද 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද කාර්ය මණ්ඩලය 1,375 ක් විය. එහෙත් එදිනට තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 2,307 ක් වූ බැවින් අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා සමස්ත සේවකයින් 932 ක් සේවයේ යොදවා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම අතිරික්ත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ දෛනික දීමනා ගෙවීමේ පදනම මත බඳවා ගත් නිලධාරීන් 476 ක් සහ කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවා ගත් නිලධාරීන් 42 ක් ද විය.
- (ආ) 2003 ජූනි 03 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9.3.1 වගන්තියට පටහැනිව නිලධාරීන් 24 දෙනෙකු මාස 01 සිට අවුරුදු 07 දක්වා කාලයක් වැඩ බැලීම සහ රාජකාරි ආවරණය කිරීම සඳහා යොදවා තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

(අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 5.1.2 ඡේදය අනුව ඒ ඒ වර්ෂය අවසානයට සංයුක්ත සැලැස්මේ කාර්යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳ ප්‍රගතිය හා ක්‍රියාත්මක නොවුණු හා මන්දගාමී අංශ පිළිබඳ ඇගයීම් කර ඉදිරි ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳ වාර්තාවක් පිළියෙල කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අවධානයට යොමු කර නොතිබුණි.

(ආ) අධිකාරිය විසින් 2013-2017 කාල පරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන ලද සංයුක්ත සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දුර්වලතාවයක් ලෙස ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් නොමැති බව හඳුනාගෙන ඇතත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට පුරප්පාඩුව පැවති අත්‍යාවශ්‍ය වෘත්තීයවේදීන් ගණන 08 ක් පමණ විය.

5.2 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව නිවාස ඒකක 40,169 ක් ඉදිකිරීමට සැලැස්ම කර තිබුණ ද සමාලෝචිත වසර අවසාන වන විට නිවාස ඒකක 21,290 ක් හෙවත් සියයට 53 ක් ලඟා කර ගැනීමට අධිකාරිය අපොහොසත් වී තිබුණි.

5.3 අභ්‍යන්තර විගණනය

අභ්‍යන්තර විගණනය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ඇතැම් දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වර්ෂ කිහිපයකින්ම විගණනයට භාජනය කර නොතිබුණි.
- (ආ) වාර්ෂික විගණන වැඩසටහනෙහි ඇතුළත් කාර්යභාරයන් තුළ කාර්යසාධන විගණනයට ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුව නොතිබුණි.
- (ඇ) අභ්‍යන්තර විගණන අංශය සඳහා අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 48 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සේවයේ නියුතු සේවක සංඛ්‍යාව 21 ක් විය.

5.4 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

අයවැයගත සහ තථ්‍ය ආදායම් වියදම් අතර සැලකිය යුතු විචලනයක් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කර ගෙන නොතිබුණි.

5.5 වාර්ෂික වාර්තා

අධිකාරිය විසින් 2012 වර්ෂයට අදාළ වාර්ෂික වාර්තාව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගතකර නොතිබුණි.

5.6 නොවිසඳී ඇති විගණන ඡේද

අධිකාරිය සතු ලිබර්ටි ජලාසා සංචාරක බංගලාව ඕවිඩ්සි ආයතනයට විකිණීමේදී රජයේ තක්සේරුවක් ලබා නොගෙන අධිකාරියේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුව මත පමණක් පිහිටා කටයුතු කර තිබුණි.

නමුත් මෙම දේපළට අදාළව පසුව ලබාගත් රජයේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුව රු.11,520,000 ක් වුවද, ඕඩිට්ටි ආයතනය විසින් ගෙවූ මුදල රු.9,000,000 ක් විය. මේ සම්බන්ධයෙන් 2012 නොවැම්බර් 23 දින පැවැත්වූ පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ සාකච්ඡාවට ලක් වූ අතර එම කාරක සභා රැස්වීම් නියෝගයට අනුව අයථා ගනුදෙනුවට සම්බන්ධ වගකිවයුතු නිලධාරීන්ට එරෙහිව විනය පියවර ගන්නා ලෙස දන්වා තිබුණ ද 2014 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් එලෙස කටයුතු කර නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු පිළිබඳව වරින්වර අධිකාරියේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

- (අ) කොන්ත්‍රාත් පාලනය සහ ප්‍රගති සමාලෝචනය
- (ආ) අත්තිකාරම්
- (ඇ) ඉන්වෙන්ට්‍රි පාලනය
- (ඈ) ගිණුම්කරණය
- (ඉ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය